

Fra: Landsstyret

Høringsnotat: Fremtidens NJ

Hvem skal NJ være for og hvordan blir vi en bedre organisasjon og fagforening for våre medlemmer og potensielle medlemmer? Nå vil vi at du skal si din mening.

Men først litt om historien:

Etter landsmøtet i 2021 har et utvalg utnevnt av Landsstyret jobbet med å utrede hva som er nødvendig for å utvikle NJ som organisasjon. Utvalget har primært vurdert om det er behov for å endre medlemskriteriene. I tillegg har det diskutert en mulig navneendring og å åpne opp for kommersielle yrkesgrupper.

Utvalget har fått innspill fra medlemsmøter, gjennomført workshops, deltatt i debatter, hatt samtaler med konsern- og lokallagsledere og andre tillitsvalgte. Utvalget har gjennomført en grundig kartlegging av rekrutteringspotensialet i mediebransjen, innhentet faglige råd fra byrået Dinamo, samt gjennomført dybdeintervjuer/samtaler med en rekke kilder. I forkant av denne høringsrunden har utvalget i tillegg fått gjennomført en medlemsundersøkelse utført av Norstat og Dinamo, der 8054 medlemmer fikk anledning til å gi uttrykk for sin mening.

Landsstyret ønsker nå å invitere hele organisasjonen til å gi innspill til de foreløpige konklusjonene utvalget har lagt fram. Under ser dere hva utvalget foreslår, og hva landsstyret foreløpig har bestemt. Men husk at det er dere og til sist de 149 delegatene som skal på landsmøtet som bestemmer. Det betyr også at de forslag som landsstyret har valgt å legge bort, kan fremmes av dere på nytt.

Derfor er vi veldig opptatt av at så mange som mulig, enkeltmedlemmer, klubber lag og andre, sender sine hørings svar innen 20. september.

Problemstilling 1: Er dagens medlemskriterier fleksible nok?

På Landsmøtet i 2021 ble følgende formulering i vedtektene som styrer medlemskap vedtatt: «3B: *Medlemskap i NJ kan innvilges for alle som arbeider med journalistikk, eller bidrar til redaksjonelle produkter*». (vår utheving)

Formuleringen å «bidra til» er ikke nærmere forklart, og kan tolkes på ulike vis.

Medlemsundersøkelsen, og arbeidet i organisasjonsutvalget, har avdekket at det eksisterer et betydelig potensial for inkludering av ulike typer arbeidstakere NJ i liten grad organiserer og når ut til i dag. Dette gjelder også innenfor dagens vedtekter, og tolkningen som er gjeldende av disse. Det er behov for å gjøre ytterligere arbeid for å tilpasse organisasjonen og vårt tilbud for å kunne utløse dette potensialet.

En snever fortolkning av medlemskriteriene kan føre til at NJ mister mange av dagens medlemmer, det kan hindre nyrekruttering og at andre fagforeninger blir valgt framfor NJ.

Tilsvarende vil en fleksibel forståelse av medlemskriteriene sikre at nye grupper av ansatte som jobber med eller tett på redaksjonelt innhold blir medlemmer i NJ. Disse gruppene kan for eksempel være utvikler/teknolog, designer, analytiker, produksjonsleder, programbestiller, dramaproduksjon og podkastprodusent. I tillegg er det viktig å legge til rette for at funksjoner vi ennå ikke kjenner til raskt kan bli tatt opp som medlemmer. Ved å innlemme nye grupper kan NJ som organisasjon bidra til en større forståelse for og kunnskap om presseetikk og de grunnleggende premissene for en fri og uavhengig presse.

Landsstyrets innstilling: Landsstyret ber organisasjonen komme med innspill til hva organisasjonen skal gjøre i kommende perioder for å kunne inkludere flere grupper i medlemsstokken. Sentrale spørsmål er hva slags tilbud NJ må ha for å nå disse medlemsgruppene, og hvordan organisasjonen må rigges for å sikre at de opplever at vi er relevante.

Problemstilling 2: Bør Landsmøtet i 2023 vedta at NJ skal starte en prosess for å endre navn?

Organisasjonsutvalg 1 leverte høsten 2020 en rapport hvor de anbefalte å utvide vedtektene og endre navn på Norsk Journalistlag. Senere samme høst leverte Vedtektsutvalget en innstilling til Landsstyret, der de anbefalte det samme.

Begrunnelsen for navneendring var å sikre at organisasjonens navn ikke skal være til hinder for å rekruttere medlemmer fra nye eller ikke-journalistiske grupper til organisasjonen.

Byrået Dinamo har spisskompetanse på identitetsbygging og har bistått en rekke organisasjoner i navneprosesser tidligere. NJ har bedt dem om å gjøre en faglig vurdering av hvilke fordeler og ulemper et navneskifte vil ha for NJ. Deres vurdering er at et navneskifte innebærer en høy risiko for å tape den posisjonen NJ har i offentligheten og bransjen. I tillegg mener de at man svekker den sterke tilhørigheten og identiteten dagens medlemmer har til organisasjonen.

I medlemsundersøkelsen våren 2022 kommer det fram at to av tre medlemmer (65 prosent) er uenige i at en navneendring vil bidra til å reflektere bredden i medlemsmassen bedre. Kun en av ti mener navneendring er en god idé.

Landsstyrets innstilling: Basert på faglige råd, resultatet fra medlemsundersøkelsen og andre innspill til organisasjonen anbefaler Landsstyret å ikke fremme en sak om navneendringsprosess på Landsmøtet 2023.

Problemstilling 3: Kan NJ organisere kommersielle grupper?

Utvalget har drøftet hvilke konsekvenser innlemmelse av kommersielle grupper i NJ kan medføre, jfr. Dansk Journalistforbunds åpning for kommunikasjonsarbeidere, influensere,

content marketing og bloggere. Den største bekymringen er at dette kan skape uklarhet rundt forbundet som forvalter av presseetikken. Tanken om å organisere innholdsprodusenter/content-medarbeidere har skapt mye debatt og sterke følelser i forbindelse med prosessen fram til nå.

Medlemsundersøkelsen bekrefter de signalene som har kommet fram i debatter, workshoper, samtaler, leserinnlegg og andre møtepunkter tidligere. En entydig tilbakemelding er at kommersielle yrkesgrupper ikke bør ha mulighet til å bli medlem i NJ. Motstanden mot dette er enda større enn en eventuell navneendring og hele 72 prosent av de som svarte på medlemsundersøkelsen er uenig i at NJ skal organisere folk som jobber kommersielt.

Landsstyrets innstilling: vedtekt 3B og formuleringen om at NJ kan ta opp medlemmer som bidrar til redaksjonelle produkter, inkluderer ikke annonsesalg og innholdsprodusenter/content-medarbeidere.

Særskilt om frilansere

Frilansere kan være medlem i NJ selv om de ikke har journalistikk som hovedinntektskilde. De kan ta kommersielle oppdrag og gjøre informasjonsarbeid i tillegg til å utøve journalistikk, og fortsatt være medlem av NJ. I sitt journalistiske virke må de imidlertid arbeide «på grunnlag av retten til fri informasjon og hensynet til faglig integritet i samsvar med pressens gjeldende etiske regler» (NJ Frilans §2 A). De kan heller ikke drive med lobbyisme eller medierådgivning. NJs tjenester dekker også kun den journalistiske delen av arbeidshverdagen deres.

Mange frilansjournalister og frilansfotografer tar oppdrag av svært forskjellig karakter, og det er stor variasjon innad i NJ Frilans' medlemsmasse. Noen arbeider kun redaksjonelt, mens for andre utgjør det redaksjonelle bare en liten del av inntektsgrunnlaget. Likefullt står de etiske prinsippene svært høyt blant medlemmene.

Det er viktig at frilansere som kombinerer redaksjonelt og kommersielt arbeid, kan fortsette å være medlemmer i NJ. De utgjør en betydelig del av medlemsmassen og de utfører en stor andel av det redaksjonelle innholdet som blir publisert i norske medier. I tillegg er de i en situasjon som gjør fellesskapet og solidariteten en fagforening kan tilby nødvendig.

Frilanserne er en engasjert gruppe i NJ og er godt representert i medlemsundersøkelsen (12 prosent).

Slik blir dere hørt:

- Svar på hver enkelt problemstilling.
- Kom med eventuelle andre innspill eller forslag helt til slutt i høringssvaret.
- Høringssvaret skal være på maks 3 sider.
- Send det til hege.fagerheim@nj.no senest innen 20. september.

Hva skjer etter høringsfristen:

- Landsstyret behandler alle høringsinnspill i forbindelse med sitt møte 19.-21. oktober.

- I sakspapirene til landsstyrets møte 17.-18. november vil det fremgå hvordan høringsinnspillene er blitt behandlet. Dersom innspill ikke er tatt til følge, vil forslagsstillerne har mulighet til å fremme dem på ordinært vis til landsmøtet.